

„Blagor lačnim in žejnim pravice...“

Nižji človek v nas ima potrebo po jedi in pijači. Življenjsko moč, ki jo porabimo za rast in delo, je treba nadomestiti; ta potreba se javlja v lakoti in žeji.

Ali pa je človek zadovoljen, če zadovolji tem potrebam? Ali nimamo drugih potreb kot utolažiti glad, pogasiti žejo in si oskrbeti obleko? Pač; saj tako radi sežemo po časopisju, ki ga pismonoša prinese! In vsakogar, ki bi ne imel drugih potreb kot jed in pijačo, po pravici imenujemo bedaka. — Človek kot najvišje ustvarjeno bitje čuti v sebi poleg telesne hrane tudi potrebo po duhovni hrani.

In če te danes vprašam, če pač hočeš biti cel mož, mi boš to brez obotavljanja pritrdil. Pa ti tudi povem, da ima vsakdo spoštovanje do takega moža. Pa kateri je ta?

Misli si moža, na katerega besedo se lahko zanesesh, ki ima sam pred seboj tako spoštovanje, da nikoli ne prelomi dane besede, ki se iz svojega čistega, moralnega ponosa nikoli ne udeležuje umazanih pogovorov, ki iz poštene zvestobe svoje žene ali neveste, pa tudi druge ženske s poželjive strasti niti ne pogleda, ki brez klečeplastva proti svojim predstojnikom in brez nizkotnih misli tiho in zvesto vrši svojo dolžnost, ki vedno, kadar je treba, pomaga svojemu bližnjemu in je pripravljen deliti ž njim zadnji kos kruha, ki v vsakem, tudi najnižjem svojem tovarišu, spozna človeka in ga spoštuje, ki se tudi tuje šivanke ne dotakne, ker si je svest, da je to tuja lastnina, ker mu je poštenje najvišje.

Kaj ne, vesel si takega moža, s spoštovanjem ga gledaš? Ali pa ni-
maš tudi veselja, da bi mu sam postal

vsaj nekoliko podoben? Poštenjak, cel mož, pravičen mož?

Pa praviš morebiti: O, s tvojo pravičnostjo nas nikar ne trapi! V modernem delavskem življenju potrebujemo delavcev z železno trdoto in vztrajnostjo, s tvojimi mehkiimi pravičnimi pa bi ne vedli kaj začeti.

Toda le počasi, prijatelji! Zdi se mi, da imaš o pravičnosti čisto svoje pojme. Morda si naletel kdaj na take, katerih pravičnost ni bila drugačna kot sladka čuvstvenost. Seveda s takimi ni nič; a to tudi ni krščanska pravičnost in take pravičnosti se je Gospod na vso moč branil.

Ali veš, kdo je za večnim vzorom krščanske pravičnosti, našim Gospodom, prvi in najbližji? Sv. Jožef. Od njega pravi sv. pismo, da je bil pravičen, to se pravi: cel mož. Pa si mislim tistih par besed, ki jih sv. pismo pove o njem, obdelanih v veliko in lepo sliko njegove moške osebnosti. Predstavljam si veliko in viteško spoštovanje, ki ga ima od Boga mu v varstvo dane žene in otroka, vso veliko moč moške samoobvlade. Vidim ga na begu v Egipt, ko se mora kot mož in varuh male karavane pretolči skozi marsikatero oviro, ki jih stavijo beduinci in drugi. Vidim ga, kako pogumno išče v Egiptu dela, da zasluži kruha za svojo družino. Pa ga zopet vidim, kako se s svojo družino vrača v domovino, ne morebiti z brzovlakom, ampak morebiti s kakšno karavano temnopoltih trgovcev. In zopet pri povratku v Nazaret, ko najde morebiti mali dom že napol razpal, ko mora tako rekoč na stara leta iznova iskati odjemalcev za svojo obrt in si nanovo ustavljati eksistenco. In po vsem tem ostane njegov življenjski pogum močan in neupogljiv, njegova moralna moč močna, da hodi pogumno pot dolžnosti, ko bi

se bili mnogi pod takimi udarci zgrudili.

Pa te vprašam: ali bi ti hotel biti tak-le močan, neustrašen, odločen poštenjak? Ali bi ne postal potem neodvisen od vseh vnanjih vplivov? Kako vesel bi bil svojega dela, kako zadovoljen v svojem poklicu! Ali bi ne bilo potem vse življenje drugačno, lepše, četudi ne udobnejše? In ob koncu svojega življenja bi mogel z zadovoljnostjo gledati nazaj na delo svojega življenja.

Pa meniš: saj tak mož niti ne morem postati.

Kristuš pa pravi, da moraš imeti lakoto in žejo po pravici. Ne samo medlo občudovanje, ne samo tisto polovičarsko »sad bi rad, pa ne morem«, ampak veliko hrepenenje, kakor po jedi in pijači, krepko hotenje kakor je ono za vsakdanji kruh. Moč, postati pravičen, pa imaš!

Res je, kakor pravi sv. pismo: Tudi pravični pade sedemkrat na dan, pa zopet vstane. — Nihče ne pade z nebes kot pravičen in popoln človek. Truditi se mora za pravičnost, doma v družini, zunaj pri delu in povsod.

Bog pa prihaja s svojo pomočjo naproti povsod tam, kjer vidi dobro voljo; ve, da si slab in zato ti pomaga. Pri vsem delu in boju nas mora navdajati hrepenenje, lakota in žeja po pravičnosti, po dvigu naše moralne moči, po oplemenitenju vseh naših zmognosti, po podobnosti z Bogom. Potem najdemo nasičenje pri večnih studencih pravičnosti.

Potrebni pripomočki o sadjarstvu.

II.

Pod tem naslovom smo začeli pribočevati vrsto člankov, ki se nam zde jako važni. Baš zaradi pomanjkanja pripomočkov izostane marsikatero neogibno potrebno delo, ali pa ga opravimo površno in brez pravega uspeha. V prvem tozadevnem spisu v 16. številu »Gospodarja« je bil govor o pripo-

močkah pri *napravi sadjerca*. Ker so ti pripomočki pri nas še tako zelo pomanjkljivi in nekateri še celo popolnoma neznani, opozarjamo še enkrat na dotična izvajanja in povdarjamo, da brez naštetih priprav nihče ne more izhajati, če mu je kaj na tem, da bi naredil dobro in stanovitno pijačo. Ker se nam bliža doba *spravljanja zimskega namiznega sadja*, bomo danes na kratko obravnavali vse tiste najpotrebnejše priprave, ki so pri tem najlepšem sadjarskem poslu neogibno potrebne.

Vrednost sadja je jako zavisna od načina, kako pridelek *spravljamo z drevja in kako z njim ravnamo, dokler ne pride v roke konzumentu*. Še tako lep in zlahtno sadje bo mahoma izgubilo najmanj polovico svoje vrednosti, ako ga otresemo in malomarno prenašamo ali prevažamo. Nasprotno pa pridobi mnogo na vrednosti sicer navadno sadje, ako ga oberemo, pravilno razberemo po debelosti plodov in sploh tako ravnamo z njim, da pride brez vsake najmanjše poškodbe v roke kupeu in konzumentu.

Pri *spravljanju sadja* je najvažnejši pripomoček razno *posodje* za obiranje in prevažanje sadja. Za obiranje nam služijo vsakovrstne *košarice z močnim ločnjem*, ki držijo po kakih 10 do 15 kg sadja. Večje niso pripravne, ker jih je na drevesu ali na lestvi težko prekladati in je nevarno večjo težo spuščati po vrvi z drevesa, ali pa nositi na tla. Nujno potrebno pa je, da je vsaka taka posoda, ki v njo obiramo namizno sadje, znotraj podložena s kako mehko stvarino (slabo predivo, mehka lesna volna, suh mah itd.) in obšita z vrečevino ali platnom. Tako podlogo in obšiv si lahko vsakdo naredi doma brez stroškov in brez posebnega truda. Kjer še dandanes obirajo namizna jabolka in hruške v neobšito posodo, je to gola malomarnost in neodpustljiva starokopitnost, ali pa kljubovalna trma; v očeh tujega, naprednega opazovalca pa skrajno nazadnjaštvo. Vsaka posoda za obiranje, s katero gremo na drevo ali na

lestvo, mora imeti tudi na locnjo *močan železen kavelj*, da jo varno obešamo po vejah in pa *močno, dovolj dolgo vrvi*, da po njej spuščamo polno posodo na tla. Taka uredba je posebno potrebna za obiranje visokih in obširnih dreves, odkoder obiravec vendar ne bo hodil z vsako polno posodo na tla.

Za prenašanje ali prevažanje sadja na dom ali v sadno shrambo so potrebne pa večje posode, ki jih naložimo na voz (veliki štirioglati pleteni koši, naramni koši, jerbasi, zaboji itd.). Tudi te posode bi morale biti na debelo podložene in obšite, ker v veliki posodi se sadje ob kraju še laže stisne nego v majhni.

Tirolci imajo v te svrhe enotno, jako porabno posodje iz belih vrbovih šibic in vse znotraj trpežno podloženo in obšito. Podloga in obšiv segata čez rob na zunanjo stran posode. Za obiranje imajo tudi posebne *vrečam podobne posode*, ki jih obesijo čez ramo. Spredej je odprtina, skozi katero odlagajo sad za sadom. Taka posoda je pa umestna le bolj za obiranje od tal in pri majhnem drevju, ker jo mora obiravec, ko je polna, nesti sam z drevja.

Poleg posodja so posebno važne za hitro in varno obiranje sadja *prilavne lestve*. Po starem načinu obirajo sadje tako, da plezajo od veje do veje in skušajo od znotraj drevesa doseči sadje tudi na zunanji strani. Novodobni način obiranja pa je drugačen. Tu pristavljamo nalašč v to svrhu prirejene lestve od zunaj okrog drevesnega vrha ali krone in z lestve obiramo od zunaj proti notranjosti. Dober sadjar ne more biti brez takih lestev, ako noče, da se mu ne pokvari najlepše sadje, ki je baš na koncu vej in ki ga od znotraj krone ne more doseči. Tudi lestve naredi domač tesar ali mizar poceni. Tako orodje trpi deset in desetletja, ako je spravljeno na suhem, kadar ga ne rabimo.

Pri spravljanju lepih namiznih jabolk in hrušek potrebujemo včasih.

posebno pri visokem drevju, *primeren obirač*. To pripravo uporabljamo le za take plodove, ki jih sicer na noben način ni mogoče dobiti k rokam in bi jih morali drugače stresti z drevja. Preprost obirač — vrečica z železnim obodom, v katerem so naperjeni železni klini in ki ima tulec za drog — se naredi prav poceni tudi doma. Kar je železnega, naredi kovač ali ključavničar, vrečico pa gospodinja. Za drog se vzame 2—3 metre dolga, lahka, pa dosti močna lesena palica.

Najlepše se prevaža občutljivo, namizno sadje, zloženo v velike posode, na *vozovih na vzmeti*. Kjer je pa sadna shramba blizu sadovnjaka, je najboljša, da sadje znosimo izpod drevja na dom v podloženih koših ali jerbasih. H.

Letošnja žitna letina in še kaj.

Na severni polovici zemeljske krogle je glavna žetev krušnih žit pri kraju. Pridelek je v splošnem nižji od lanskega. V Jugoslaviji so pridelali približno dva milijona kvintalov pšenice manj kot lani, v Italiji pa računajo, da bo znašal pridelek pšenice 6 do 8 milijonov kvintalov manj kot lansko leto. Pridelek v Franciji je za 20% manjši od lanskega. Mnogo nižji pridelek krušnega žita imajo tudi v Ameriki, in sicer toliko v Zedinjenih državah kakor tudi v Kanadi, v državah, ki izvažata največ pšenice.

Kljub manjšemu pridelku pa se cene niso dvignile, ker so zaloge lanske pšenice tako visoke, da krijejo svetovni primanjkilaj letošnjega leta in da bo ostalo še precej neporabljene letošnje pšenice, ko bo žetev prihodnjega leta, to je 1931. leta, že pod streho.

V vseh državah skušajo zagotoviti krušnemu žitu stalno ceno, ki naj bi bila vsaj tako visoka, da bi se pridelovanje izplačalo. Vsaka država si skuša pomagati po svoje, Italija n. pr. z visoko carino na uvoženo žito.

V zadnjem času se mnogo govori

o tako imenovanem balkanskem žitnem bloku, katerega bi tvorile Jugoslavija, Romunija, Orska in Bolgarija, ki izvažajo letno precejšnje količine krušnih žit. V glavnem gre za to, da si te države pri ponujanju žita ne bi delale medsebojne konkurence in da bi, če le mogoče, prodajo enotno organizirale. Iz dosežanih pogajanj sklepajo, da bo ta žitni blok tudi sklenjen. Prvi korak je bil napravljen, ko sta se Jugoslavija in Romunija dogovorili, da bosta enotno postopali pri vsej prodaji kmetijskih pridelkov. Kot je znano, se vrše med Jugoslavijo in Romunijo pogajanja za popolno carinsko zvezo, to se pravi, da ne bi bilo med obema državama nobene carinske meje in da bi bile v obeh državah enotne carinske postavke tako pri izvozu kot pri uvozu. Tozadevni politični sporazum je menda že sklenjen, sedaj imajo besedo še strokovnjaki, ki morajo izdelati enotne postavke.

Važnost apna za rodovitnost zemlje.

Rastlina rabi za svojo prehrano 13 raznih prvin ali prvotnih snovi, med katerimi so posebno važne dušik, fosfor, kali in apno. Razen njih mora rastlina imeti tudi še železo, žveplo, magnezijo, kremik in še druge, če naj dobro uspeva. Največja njena potreba je pa po prvih štirih hranilih, ki jih damo zemlji v obliki raznih gnojil. Prav dobro so poznana dušična, fosforna in kalijeva gnojila, manj pa in še mnogo premalo cenijo naši kmetovalci pomen apna za razvoj rastlinstva. Zato je umestno, da tu na kratko opišemo delovanje apna v zemlji.

Apno deluje v zemlji kot hranilo rastlin, vpliva pa obenem tudi na fizikalne, kemične in kemično-biološke, odnosno bakterijološke lastnosti zemlje. Ze samo to kratko pojasnilo nam predločuje izredno važnost te prvine za naše rastlinstvo. Ni mu torej samo hrana, ampak še mnogo pomembnejši je njegovo posredno delovanje za izboljšanje lastnosti zemlje.

Apno kot hranilo je rastlini potrebno že v začetku njenega razvoja in ga mora dobivati iz zemlje, kajti v semenu je le malo apna. In ravno za prvo potrebo mora ji biti blizu in v lahko topni obliki, da ga nemoteno izkoristi. Največ apna potrebujejo metuljčnice in stročnice in med njimi posebno grah, repica, detelja. Najmanj željne so ga žitne rastline. Ostale rastline so v splošnem zanj hvaležne.

Fizikalni vpliv apna na zemljo je zelo važen. Predvsem v težkih zemljah ugodno vpliva. Taka tla so posebno bogata na koloidih, ki delujejo v zemlji kakor lepilo. Ti vežejo zemeljske delce skupaj v trde kepe, skozi katere ne more prodreti niti voda niti zrak. To nikakor ne more ugodno vplivati na razvoj rastlinstva, kajti v taki zemlji dobivajo korenine le malo hrane. Proti tem koloidom najboljše učinkuje apno, ki zrahlja težko zemljo, da postane bolj zračna in rodovitna. Vлага se v njej boljše razdeli in rastlinska hrana lažje pripravlja. Na lahkih zemljah je vpliv apna manjši, vendar je tu večkrat ravno nasproten, ker veže zemljo.

Kemični vpliv apna na zemljo je tudi precejšnjega pomena. Najvažnejši je vsekakor razkisanje zemlje, ki se pojavlja v nevtraliziranju humusovih kislin in napravljanje zemlje nevtralne ali slabo lužnate, kar prija našim kulturnim rastlinam. Tako razkisanje zemlje je posebno potrebno na barskih in močvirnih tleh, potem ko smo jih osušili. Le s primernim dodatkom apna jih napravimo rodovite. Večkrat postajajo tudi rudninska tla bolj in bolj kislila, če jim dež izpira apno. Tedaj jim ga moramo nadomestiti z apnenjem. Dalje preprečuje apno tvorbo raznih topljivih okisov (na pr. železov okis), ki so za rastline pravi strupi. Z rahljanjem zemlje in fizikalnim izboljšanjem omogočuje apno boljše prezračevanje in pospešuje s tem okisanje škodljivih tvarin.

Apno vpija fosforno kislino in jo hrani, da je dež ne izpere v spodnje plasti, kjer bi bila za rastline izgubljena. Obenem jo obvaruj pred spojitvijo s

železom in glino v netopljive snovi, medtem ko je dvokalciumfosfat v vodi topljiv.

Razkrajevanje kalijevega spojin v zemlji se vrši v veliki meri pod vplivom apna. To je pa koristno samo tedaj, če je zemlja bogata na kalijeve snoveh, nasprotno je apno škodljivo v zemljah, ki so revne na kaliju.

Večkrat deluje apno škodljivo pri gnojenju z umetnimi dušičnatimi gnojili. Zemlja vsebuje apno navadno v obliki apnenca. Če pride na pr. žveplenokisli amonijak z njim v zvezo, se združi in nastane ogljikovokisli amonijak, ki je hlapljiv in zgine v zrak. S tem nastane zguba dušika. Isto se pojavlja tudi pri gnojenju s hlevskim gnojem. Da preprečimo to zgubo, moramo hlevski gnoj in ravno tako žveplenokisli amonijak takoj, ko ga raztrosimo, podorati. Nasprotno pa je delovanje žveplenokislega amonijaka brez apna nemogoče posebno na kisljih zemljah.

Kemično-biološke lastnosti zemlje z apnom izboljšajo, kajti ono pospešuje delovanje zemeljskih bakterij, ki razkrajajo organske snovi in gnojila v zemlji. Najvažnejše je pač razkrojevanje beljakovin in sličnih spojin, iz katerih se tvori dušičnata hrana rastlin, največ v obliki nitratov, ki so glavna rastlinska hrana.

Intenzivno razkrojevanje organskih snovi v zemlji je navadno koristno; škoduje pa zemljiščem, ki imajo malo humusa, kakor so na pr. lahke, peščene, ki ne trpijo samo vsled zgube sprstevine, ampak tudi za to, ker se jim s tem poslabša tudi vodna kapaciteta. Ta neugodni vpliv apna se lahko omeji z dodajanjem organskih gnojil ter postane popolnoma neznačen v primeri z njegovimi dobrimi lastnostmi, kakor so: da pomaga tvoriti amonijak in nitrate iz raznih beljakovinskih (dušičnatih) spojin. Razen tega pospešuje apno delo dušičnatih bakterijev, ki osvajo dušik iz zraka in s tem omogočajo rastlini, da črpa to izredno važno hranilno snov iz enega neizčrpnega skladišča. Vsi ti kemično-biološki procesi

se razvijajo normalno samo pri nevtralnem ali bazičnem reagiranju zemlje; in ker ravno apno ustvarja to, zato je njegovo delovanje tako važno.

Iz teh na kratko navedenih nalog apna se jasno vidi, kako važen urejevalec raznih lastnosti zemlje je to in po tem tudi njene končne vrednosti — njene rodovitnosti.

Gozd.

Naši gozdovi so naše največje zakladnice, kjer so shranjeni ogromni zakladi, samo najti in dvigniti jih moramo. Koliko ljudi živi pri nas od gozdarstva. Denar prejemajo posestniki gozdov, delavci, ki sekajo les, vozniki, industrijalci, nadalje delavci na žagah, lesni trgovci in obrtniki. Dolga zlata veriga, ki se prične v gozdu, se vije preko samujočih žag ob šumečih srebrnih potočkih, skozi vasi, tja do mesta.

Baš na naši letošnji šumarski in lovski razstavi na Ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 31. avgusta do 15. septembra, bomo imeli priliko videti vsa bogastva gozda, kakor tudi način, kako se te zaklade dvigne, da ostanejo plodnosni še v naprej. Šumarji bodo prikazali pravilno gojenje gozda. Vsak posestnik bo imel priliko videti suho seme, seme kako vzkali, rast mladega in starega drevja, les in zopet cvet in sad. Poleg kakih 150 vrst lesa bodo prikazne zanimive igre prirode, ki se pojavijo večkrat na drevju prav tako, kakor na drugih bitjih in imajo pri človeku žal nepregledne zle posledice. Prikazano bo, kako se les spravlja in vsi najmodernejši pripomočki, ki bodo, če bo šlo tako dalje, kmalu izpodrinili staro orodje.

Iz rok šumarjev prevzemajo les industrijalci. Tudi pri teh bo po možnosti prikazan ves potek obrača. Na razstavi bodo razstavljeni tudi najrazličnejši produkti, o katerih le redko kdo ve, da so iz lesa, da so bili zasnovani v gozdu. Največja tozadevna atrakcija bodo gotovo nogavice iz svile, pridobljene iz lesa.

Denar.

g Vrednost denarja 26. t. m. Naš dinar se je v Curihu na denarni borzi nekoliko dvignil in v zadnjem tednu notiral 9.129 centimov. Temu primerno so se tuje valute plačevale na ljubljanski borzi po nekoliko nižjih tečajih. Tako je stal: 1 angleški funt 274.43 Din, 1 ameriški dolar 56.25 Din, 1 holandski goldinar 22.70 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski pengo 9.88 Din, 1 avstrijski šiling 7.96, 1 belgijski bely 7.88 Din, 1 italijanska lira 2.95 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.67 Din. — Izmed tujih valut je španska pezeta v zadnji dobi kazala padajočo tendenco. Neurejeno politično stanje in zamotane finančne razmere s ovrgle pezeto od 7 Din, ki jih je še pred nekaj meseci zaznamovala, na Din 5.20. — Španska vlada se na vse načine trudi, da bi svojo valuto ustalila. Toda skrivne moči delujejo proti temu — in draginja raste. — Za nas ima denarno stanje Španske precej pomena, ker je od tega odvisna naša lesna kupčija. S zadnjim padcem so naši lesni izvozniki utrpeli precej izgub.

Cene.

g Žitni trg. Padanje in dviganje pšeničnih cen na ameriških borzah nima pri nas skoraj nobenega vpliva. Kupčija se ni poživila in danes oddajajo blago skoraj samo prekupčevalci, medtem, ko se kmetje in veleposestniki držijo nazaj in blaga ne ponujajo, ker jim se zdi današnja cena prenizka. Mlini v Vojvodini, pa tudi naši domači živahno nakupujejo, ker se jim zdijo današnje cene ugodne. Kupčija s koruzo je manjša, ker je izostalo povpraševanje iz inozemstva. Zato je tudi cena nekoliko nazadovala. Ker so pa izgledi nove letine neugodni, bo povpraševanje po tem blagu postalo zopet bolj živahno in se mu bo cena brez dvoma rvignila. Zanimiv pojav je pri moki, ko je povpraševanje po njej tako živahno kot v mesecih april, maj, junij. Posebno zanimanje je za krmilno moko in otrobe.

V minulem tednu so bile cene na ljubljanski blagovni borzi naslednje: Bačka nova pšenica 80/81 kg težka, postavljena na slovensko postajo po Din 242.50—245 za 100 kg. Pšenica istega izvora 79/80 kg težka 237.50—240 Din. Nova bačka rž, 72 kg težka, 170—172.50 Din. Novi ječmen jari pivovarski 69/70 kg, 220—222.50 Din. Novi ozimni ječmen 66/67 kg po 185—187.50 Din. Novi oves baranjski po 210—210 Din. Bačka koruza, suha, zdrava po 185—187.50 Din, Bačka moka »Og« 395—400 Din.

g Lesno tržišče. Položaj na lesnem trgu je še vedno neizpremenjen. Vpraševanje je za stavbeni les, pa tudi v manjši množini, nadalje za drva za kurjavo za izvoz, ki je sedaj nekoliko oživel. Vendar so domače zaloge še precejšnje. Rusija je vrgla na italijanski trg v zadnji dobi precej lesa po nizki ceni, vendar to blago ni tako izdelano, kakor v moderni lesni industriji. Naš les v tem pogledu mnogo bolj odgovarja, vendar moramo še v večji meri stremeti za tem, da z boljšo izdelavo i nsolidno dobavo zadovoljimo inozemske kupce.

Letina.

g Stanje hmeljskih nasadov. V Savinjski dolini je stanje hmeljskih nasadov precej povoljno. Suša ni toliko škodovala in zadnje deževje je nadomestilo potrebno vlago. Dosedaj tudi ni preveč škodljivcev in peronospor, zato se trte lepo razvijajo. — Na Nemškem je stanje hmelja normalno. Ilo je tuptatam nekoliko peronospor, ki pa ni povzročila posebne škode. Obrambena dela proti njej kakor tudi proti ostalim škodljivcem se vršijo le v mali meri, ker so cene hmelju mnogo prenizke, da bi se to izplačalo. Izgledi na letino so na Bavarskem srednje ugodni, na Virtemberskem pa slabi. — Na Češkem je stanje rastline neenako, v splošnem pa srednje. Nasadi so zdravi, lepo zelene barve, brez vsakega mrčesa ter se lepo in hitro razvijajo. Hmeljarji upajo, da bodo letos z obiranjem pričeli prej

nego druga leta. Pričakujejo srednje veliko letino.

g Letošnja letina pšenice. Letošnji pridelek pšenice bo znatno manjši od lanskega. Prvotno se je za Vojvodino računalo, da bo znašal primanjkljaj kakih 20—25 odstotkov, sedaj se pa je izkazalo, da je znatno večji in da znaša 30—35, ponekod celo 40 odstotkov. V Banatu, kjer je lani znašal pridelek 18—20 meterskih stotov na oral, znaša letos 8—12 meterskih stotov. Edino v okolici Srebobrana in Bečeja je pšenica prilično dobro obrodila. Kakovost pšenice pa je povsod prav dobra in se giblje teža med 79—82 kg.

g Sadna letina v Sloveniji. Po novejših cenitvah bo splošna sadna letina v dravski banovini precej pičila. Le malokateri kraji, predvsem v severnih delih banovine se lahko ponašajo z srednje bogatim nastavkom. Večinoma je le malo sadja, predvsem pa malo jabolk, češpelj skoraj nič, nekoliko več pa hrušk. Pri jabolkih je opaziti močno črvivost, vsled česar sadje odpada. Nasprotno je tam, kjer so škropili z arborinom ozir. z drugimi sličnimi sredstvi, sadje precej zdravo. Vsled splošno slabe letine je pričakovati ugodnejših cen.

Razno.

g Državne premije za pridelovanje žita v Avstriji. Kmetijski krogi v Avstriji delujejo že dolgo na tem, da dosežejo zvišanje cen svojih pridelkov z visokimi uvoznimi carinami na žito in moko, proti kateremu so se pa uprli drugi gospodarski krogi. Sedaj so pa predložili načrt, da se zviša davek na pivo in sladkor ter prometni davek. Novi davki bodo sprejeti v parlamentu najbrž že v kratkem. Iz donosa teh davkov bo država dovolila kmetom, ki pridelujejo žito, posebne premije v znesku 40 milijonov šilingov (320 milijonov Din). Agrarni krogi si prizadevajo, da dosežejo premije tudi za živinorejce. — Te odredbe naše sode Avstrije so važne tudi za naše

kmetijstvo, ker so vse naperjene proti našemu izvozu žita in živine v to državo. Zato je dolžnost vseh naših gospodarskih krogov, da zasledujejo take ukrepe avstrijske vlade in skušajo omejiti njih škodljiv vpliv na naše gospodarstvo.

g Pospešen prevoz vina in sadja. Prometno ministrstvo je dalo nalog vsem železniškim direkcijam, da se morajo pošiljke vina in sadja pospešno odpravljati in se ne smejo zadrževati. Vagoni s takimi pošilkami se morajo priključiti na brzotovorne vlake. Pri dostavljanju vagonov za prevoz grozdja in sadja je treba paziti na to, da so ti vagoni dovolj zračni.

g Prevoz slanine in masti. Generalna direkcija državnih železnic je vključila v izvozno tarifo št. 31 za prevoz mesa in zaklane živine, ki uživa posebne tarifne ugodnosti, tudi slanino, mast, loj in čreva. Ugodnosti za te predmete veljajo od vseh postaj do vseh mejnih prehodov in do vseh postaj rečnih pristanišč v naši državi.

g Začasno znižanje železniške tarife za izvoz drv. Generalna direkcija državnih železnic je odredila začasno znižanje izvozne tarife za drva za gorivo. Z veljavnostjo do 30. sept. t. l. se v izvozni tarifi št. 8 znižajo tarife za drva za 20% in sicer od vseh postaj do vseh jugoslovanskih mejnih prehodov.

g Semensko žito iz Beltincev. Kakor že znano, deluje v Beltinceh v Prekmurju že več let semenogoijska postaja, ki jo vodi odličen strokovnjak inž. Fran Mikuž. Ta je z odbiro in križanjem vzgojil več vrst pšenice in rži, ki so bolj rodovitne in trpežne kot so navadne kmečke vrste. Pridelek pšenice je na posestvu postaje znašal letos 12—13 meterskih stotov, dočim so kmetje z neodbranim semenom pridelali le 4—6 stotov. Povpraševanje po tem semenu je pa bilo letos tako živahno, da je že vse semensko blago oddano. Ze dosedaj je ta semenogoijska postaja mnogo pripomogla k zbolšanju žita po kakovosti

In množini ne samo v Prekmurju, ampak tudi v ostalih delih Slovenije, četudi deluje šele nekaj let.

g Zvišanje avstrijskih uvoznih carin. Avstrijski parlamentarni odbor razpravlja nadalje o predlogu carinske novele, s katero se naj zvišajo nekatere uvozne carine na agrarne produkte. Tako je bila že sklenjena uvedba carine na krompir, ki je bil dosedaj prost, v višini 3 zlatih kron (30 Din na 100 kg). Carina na sočivje se naj zviša od 2 na 10 zlatih kron, na jajca od 3 na 30 zlatih kron itd. Sprejeto je bilo tudi povišanje maksimalne teže za lahke prašiče od 110 na 150 kg, tako da bi se imeli prašiči v teži od 110 na 150 kg cariniti kot lahki prašiči, medtem ko določi avstrijsko-jugoslovanska pogodba carinsko prostost za vse prašiče preko 110 kg. Uveljavljenje novih carin bo seveda odvisno od bodočih novih pogajanj z našo državo in Madjarsko.

g Izvoz našega sadja v Nemčijo. Sadna letina ni samo pri nas slaba, ampak tudi v Nemčiji. Zato iščejo nemški trgovci že danes kraje, v katerih se obeta nekoliko več sadja. Na bivšem Štajerskem so nekateri deli, ki bodo imeli precej sadja, in tja zahajajo ti trgovci in si zagotovijo potrebno množino. Predvsem povprašujejo po moštnem sadju, pa tudi za namizno se že zanimajo. Ker v splošnem letošnja sadna letina pri nas ne bo obilna, smemo pričakovati, da se bo sadje dalo ugodno prodati.

g Dohodki naših železnic v letu 1929. Objavljeni so dohodki drž. železnic za leto 1929, ki znašajo: osebni promet 721,9 milijonov Din, od tega odpade 77,4% na tretji, 20,2% na drugi in 2,4 na prvi razred. Ti dohodki so bili za 16,1 milj. manjši kot 1928. leta. Dohodki blagovnega prometa so znašali 1888,54 milj. Din in so bili nasproti letu 1928. za 171,6 milj. Din večji, čemur je bila vzrok dobra izvozna sezona. Skupni dohodki železnic so znašali v letu 1929. 2599,5 oziroma z drž. takso 2904,4 milj. Din.

r Kako dolgo smemo breje kravo molzti. Krava rabi za otelitev moč. To si zbere v času, ko je ne molzemo. Tele rabi za rast živež. Tega nima dovolj, ako se kravo do konca molze. Kdor pusti molzti prav do otelitve, dobi slabo, nedoraščeno tele. Umen živinorejec mora paziti na to, da ima krava vsaj 6—8 tednov pred otelitvijo mir. Začetkoma te dobe naj se krava molze dvakrat na dan, potem samo enkrat. Zadnjih 4—5 tednov pa naj se molznja breje krave popolnoma opusti.

r Zakaj krave teleté največ ponoči. V Nemčiji so nedavno pretresali to vprašanje bolj po domače. Neka stara ženica je svetovala, naj se krave pomolzejo ne zvečer, ampak zjutraj, ako se namreč želi, da bi dala krava tele podnevi. Neki živinorejec je napravil tozadevni poizkus pri 38 kravah, in izkazalo se je, da je imela ženica prav. Neki švicarski gospodarski časopis poroča, da je tudi na Francoskem dal predmetni poizkus povoljne uspehe.

r Izvoz kostrunov iz Jugoslavije v Francijo je padel vsled visoke cene. Pišejo, da bi se moglo prodati v južno Francijo 500 kostrunov na teden, če bi bile cene primernejše.

r Letina v Nemčiji bo vsestransko slabša od lanske.

r Donos orehov v Jugoslaviji se ceni letos na 200 do 250 vagonov. Cena znaša sedaj 500 do 550 Din za 150 kg na postaji oddaje.

r Društvo za čim večjo porabo mlečnih izdelkov v Avstriji, ki ima svoj sedež na Dunaju, je prosilo tamošnjega vojnega ministra, naj bi dobivali vojaki čimveč mleka in mlečnih izdelkov. Minister za vojsko je odgovoril, da vsled nezadostnih denarnih sredstev, mleka za enkrat vojaki ne bodo mogli dobiti. Sedaj deluje imenovano društvo na tem, da bi se avstrijsko mlekarstvo podprlo s tem, da bi vojaštvo dobivalo kot redno hrano vsaj nekaj sira.